

На основу члана 22. Закона о јавним предузећима, члана 39. Закона о изменама и допунама Закона о шумама („Службени гласник РС”, број 89/15), Закона о основама својинскоправних односа, Закона о пољопривредном земљишту, Правилника о начину и времену вршења дознаке, додељивању, облику и садржини дозначног жига и жига за шумску кривицу, обрасцу дозначне књиге, односно књиге шумске кривице, као и условима и начину сече у шумама, Правилника о шумском реду и Правилника о облику и садржини шумског жига, обрасцу пропратнице, односно отпремнице, условима и начину жигосања посеченог дрвета, начину вођења евиденције и начину жигосања, односно обележавања четинарских стабала намењених за новогодишње и друге празнике,

Надзорни одбор Јавног предузећа за газдовање шумама „Србијашуме”, на седници одржаној 12. априла 2017. године, доноси

## **ПРАВИЛНИК**

### **за рад и поступање у вршењу стручно-саветодавних послова у шумама сопственика**

"Службени гласник РС", број 40 од 27. априла 2017.

## **I Опште одредбе**

### **Члан 1.**

У Јавном предузећу за газдовање шумама „Србијашуме” (у даљем тексту: Предузеће), Правилником за рад и поступање у вршењу стручно-саветодавних послова у шумама сопственика (у даљем тексту: Правилник), утврђују се послови, мере и поступци у вршењу стручно-саветодавних послова у шумама сопственика и то:

- обавезе сопственика шуме по закону;
- израда програма газдовања шумама, привремених програма газдовања шумама и годишњих планова газдовања шумама сопственика;
- израда програма подизања нових шума и унапређења стања постојећих шума сопственика;
- израда плана заштите шума од пожара;
- одабирање, обележавање и евидентирање стабала за сечу;
- праћење утицаја биотичких и абиотичких чинилаца на здравствено стање шума;
- жигосање посеченог дрвета и издавање пропратнице;
- обавештавање надлежног органа о неправним радњама;
- одобравање чисте сече;
- стручна и саветодавна помоћ у газдовању шумама сопственика;

- контрола спровођења планираних радова;
- контрола рада запослених на пословима у шумама сопственика и поступање по примедбама сопственика шуме;
- евиденције у вези са газдовањем шумама сопственика;
- прелазне и завршне одредбе.

## Члан 2.

Правилник се примењује за рад у шумама сопственика – физичких лица за које се доноси Програм газдовања шумама, односно Привремени програм газдовања шумама.

Правилник се примењује и у шумама сопственика – правних лица уз накнаду, на основу одговарајућег уговора закљученог са правним лицем, као и када се вршење стручно-саветодавних послова у шумама сопственика – правних лица обавља по важећој Одлуци о надокнадама за пружање стручно-саветодавних услуга сопственицима шума – правним лицима и правним лицима која поднесу захтев за жигосање посеченог дрвета које потиче са површине која се у смислу Закона о шумама не сматра шумом Предузећа (у даљем тексту: Одлука о надокнадама).

Правилником се примењује и у случајевима жигосања посеченог дрвета и издавања пропратнице, односно отпремнице, за шумско дрвеће које потиче са површина која се у смислу закона не сматра шумом, а по захтеву сопственика (физичко и правно лице) и уз обавезу плаћања надокнада по Одлуци о накнадама Предузећа.

## **II Обавезе сопственика шуме по закону**

### Члан 3.

Сопственик шуме јесте физичко, односно правно лице (привредно друштво, задруга, црква и верска заједница, удружење) у чијој се својини налазе шуме.

Сопственик шуме у обавези је да примени мере газдовања шумом утврђене законом, да врши одговарајуће и планиране шумско-узгојне радове којима ће се побољшати стање шуме, повећати прираст и принос, заштитити земљиште од ерозије и повећати општекорисне функције шуме.

Сопственик шуме у обавези је да изврши радове и мере утврђене привременим програмом газдовања шумама или годишњим планом газдовања шумама сопственика.

### Члан 4.

Сопственик шуме дужан је да изврши санацију, и то: необрасле површине настале дејством природних непогода (пожар, ветар, снег и слично); површине на којој није успело подмлађивање и пошумљавање; површине на

којој је извршено пустошење – бесправна чиста сеча или крчење шума или бесправна сеча ретких врста дрвећа.

Сопственик шуме у обавези је да чува своју шуму од противправног заузећа и коришћења.

#### Члан 5.

Обавеза сопственика шуме је да предузима мере ради заштите шума од пожара, биљних болести и штеточина, као и мере неге шумских засада.

Сопственик шума у обавези је да се придржава санационог плана по катастарским општинама, који донесе Предузеће за површину која је оштећена дејством природних непогода.

Ако сопственик шуме не спроведе мере из члана 4. став 1. у року предвиђеном планским документом газдовања шумама или санационим планом, те мере се спроводе по налогу министарства на терет сопственика шуме.

#### Члан 6.

Уколико дође до појаве биљних болести и штеточина које угрожавају шуму, сопственик шуме је у обавези да одмах предузме мере за њихово сузбијање.

Трошкове сузбијања биљних болести и штеточина сноси сопственик шуме.

#### Члан 7.

Сопственик шуме у обавези је да радове у газдовању шумама организује и извршава у време и на начин којим се обезбеђује заштита и унапређивање шума.

Сопственик шуме у обавези је да успостави и одржава шумски ред.

### **III Израда програма газдовања шумама, привремених програма газдовања шумама и годишњих планова газдовања шумама сопственика**

#### Члан 8.

Шумама сопственика газдује се на основу плана развоја шумске области и програма газдовања шумама (у даљем тексту: Програм).

Програм се доноси за подручје једне или више катастарских општина или за територију једне или више општина.

До доношења Програма газдовања шумама, истима се газдује на основу Привременог програма газдовања шумама, на које даје сагласност надлежно министарство за послове шумарства.

Годишњим планом газдовања шумама сопственика утврђују се мере и начин спровођења програма из става 1. овог члана

#### Члан 9.

Запослени на стручно-саветодавним пословима у редовном поступку израде планова на годишњем нивоу, дужни су да заврше Годишњи план газдовања шумама сопственика, односно Привремени програм газдовања шумама до 1. септембра текуће године за наредну годину, и доставе га сектору у чијем су делокругу послови у шумама сопственика.

#### Члан 10.

Запослени на стручно-саветодавним пословима сачињава Програм подизања нових шума и унапређења стања постојећих шума са којим ће Предузеће учествовати на конкурс за доделу средстава Буџетског фонда за шуме Републике Србије.

Реализацији Програма подизања нових шума и унапређења стања постојећих шума, нарочито у додели садница сопственицима земљишта подобног за пошумљавање, приступиће се само у случају финансирања тих трошкова од стране органа управе надлежног за послове шумарства.

#### Члан 11.

Сваки власник необраслих површина (голети, шумског земљишта и слично) може у надлежној Шумској управи огранка Предузећа да поднесе пријаву за пошумљавање необраслих површина, добијањем без накнаде садног материјала шумских врста дрвећа за пролећно и јесење пошумљавање.

Пријава за пошумљавање земљишта у приватној својини подноси се на образцу који је саставни део овог правилника (ШС-1), уз обавезу достављања следеће документације, и то:

- доказ о власништву на земљишту (лист непокретности);
- писмена сагласност свих сопственика земљишта, ако парцела има више сопственика (сувласника).

После израде Програма подизања нових шума и унапређења стања постојећих шума, Предузеће и сопственик земљишта закључиће уговор (образац ШС-2), којим ће уредити међусобна права и обавезе код извођења ових радова.

Када се стекну услови за извођење радова на пошумљавању, запослени на стручно-саветодавним пословима обавештава сопственика земљишта о времену и месту преузимања садног материјала.

Приликом преузимања садног материјала сопственик земљишта потписом одговарајућег акта (изјава) потврђује да је преузео садни материјал (образац ШС-12).

#### Члан 12.

Пошумљавање се може вршити на обрадивом пољопривредном, земљишту (њива, врт, воћњак, виноград и ливада) без обзира на класу земљишта, по претходно прибављеној сагласности надлежног министарства.

Пошумљавање се може вршити на шумском и другом необраслом пољопривредном земљишту (пашњак, рибњак, трстик и мочвара) ако се тиме постиже рационалније и економичније коришћење земљишта, што ће се утврдити програмом подизања нових шума.

Ако је у катастру непокретности евидентирано да је земљиште по култури шума, а фактичко стање је да је земљиште необрасло, сопственик земљишта мора прибавити одговарајући доказ да је земљиште необрасло.

Као доказ се може сматрати одговарајући акт надлежног шумарског инспектора којим се утврђује фактичко стање културе земљишта за пошумљавање, који се доставља у прилогу пријаве за пошумљавање необраслих површина.

#### Члан 13.

Предузеће ће сопственицима земљишта расподелити само садни материјал који је произведен у расадницима регистрованим за производњу садница шумских врста дрвећа.

По захтеву сопственика земљишта, односно потписника уговора из члана 11. овог правилника, запослени на стручно-саветодавним пословима доставиће сопственику земљишта копију уверења о пореклу и здравственом стању садног материјала.

Пријем изведених радова на пошумљавању врши комисија одређена од стране министарства надлежног за послове шумарства и Предузећа, уз присуство сопственика земљишта или лица кога он овласти.

### **IV Одабирање, обележавање и евидентирање стабала за сечу**

#### Члан 14.

Сеча шуме може да се врши после одабирања, обележавања и евидентирања стабала за сечу (у даљем тексту: дознака).

Планирани обим сече шуме утврђује се на основу стања шуме сопственика, односно у складу са узгојним потребама шуме.

#### Члан 15.

Обележавање стабала за сечу врши се стаблимично и површински, на следећи начин, и то:

- Стаблимично обележавање стабала за сечу врши се утискивањем дозначног жига на затес у прсној висини и приданку стабла, односно на једној од дебљих жила, зеленом масном бојом;
- Површинско обележавање стабала за сечу врши се обележавањем граничне линије површине шуме предвиђене за чисту сечу или крчење, утискивањем дозначног жига на приданку или дебљој жили и на прсној висини стабла на граничној линији, која улазе у површину за вршење чисте сече, односно крчење.

Код површинског обележавања, у дозначном листу се евидентирају сва стабла изнад таксационе границе са премерених површина које су равномерно распоређена на површини предвиђеној за сечу, чија укупна површина не може бити мања од 10% укупне површине предвиђене за сечу.

Ако није могуће поступити на начин предвиђен одредбама става 1. алинеја 2. овог члана, гранична линија површине шуме предвиђене за чисту сечу или крчење обележава се видним знацима који се догледају (уочавају) масном бојом на стаблима, односно постављањем стубова или хумки.

Овакав вид дознаке се користи само у изузетним случајевима прописаним законом.

#### Члан 16.

Дознаку у шумама сопственика врши стручно лице огранка Предузећа у чијој је надлежности вршење стручно-саветодавних послова у шумама сопственика.

Дознаку у шумама високог узгојног облика врши дипломирани инжењер шумарства, а у изданацким шумама, плантажама и природним састојинама меких лишћара врши дипломирани инжењер шумарства или техничар шумарске струке.

Ревирни инжењер или ревирни техничар за шуме сопственика (у даљем тексту: стручно лице) у подручној шумској управи огранка Предузећа врши дознаку према редоследу поднетих захтева груписаних по распореду и катастарским општинама.

О датуму вршења дознаке, подносиоци захтева за дознаку, морају бити обавештени унапред, усмено, писменим обавештењем истакнутим на огласној табли огранка Предузећа или на сваки други примерен начин.

#### Члан 17.

Сопственик шуме или лице кога сопственик овласти, подноси захтев за дознаку ревирном инжењеру или ревирном техничару за шуме сопственика у шумском газдинству, односно шумској управи огранка Предузећа, на обрасцу који је саставни део овог правилника (ШС-4).

Подносилац захтева за дознаку у обавези је да стручном лицу из члана 16. овог правилника, приликом подношења захтева приложи копију листа непокретности при чему доставља на увид оригинал листа непокретности (не старији од три године) и документ којим се идентификује као подносилац захтева.

Уколико се катастарска парцела не води на подносиоца захтева, уз копију листа непокретности са достављањем на увид оригинала листа непокретности (не старијег од три године), прилаже се и документ оверен код јавног бележника (копија правоснажног решења о укњижењу, копија

правоснажног решења о наследству или копија одговарајућег уговора), ради утврђивања власништва над шумом на коју се односи захтев за дознаку.

Обавеза стручног лица је да приликом пријема захтева, провери власништво над катастарском парцелом на интернет сервису „еКатастар“ Републичког геодетског завода (<https://katastar.rgz.gov.rs/knwebpublic>), који омогућава претраживање базе података катастра непокретности.

Стручно лице у обавези је да на обрасцу из става 1. овог члана унесе податке из документа који је подносилац захтева доставио на увид (назив документа, број и датум).

#### Члан 18.

Да би се извршила дознака стабала за сечу, ако непокретност, односно шума и шумско земљиште има више сувласника, потребна је писмена сагласност (изјава) осталих сувласника да се може извршити дознака стабала за сечу.

Изјава сувласника којом се сагласио са дознаком стабала за сечу мора да садржи место на којем се врши дознака стабала за сечу, количине дрвне запремине која би била предмет сече и временски период у којем би се извршила дознака стабала за сечу.

Ако се врши дознака стабала у сврху редовне неге и унапређења стања шума, а сеча ће имати карактер претходног приноса (проредне сече), потребна је сагласност сувласника чији делови заједно чине 2/3 или више површине поседа.

Ако се врши дознака стабала у сврху обнављања шуме, а сеча ће имати карактер главног приноса (сече обнављања), потребна је сагласност свих сувласника.

Сагласност из ст. 2. и 3. овог члана мора бити изричита да се на предметној непокретности врши дознака, с тим што се сагласност може дати на један од следећих начина, и то:

- потписивањем захтева за дознаку од стране сопственика, односно сувласника предметне непокретности, у присуству овлашћеног лица огранка Предузећа у чијој је надлежности вршење стручних послова у шумама сопственика;
- давањем писмене сагласности сопственика, односно сувласника предметне непокретности да се може вршити дознака, оверене код надлежног државног органа, а коју је подносилац захтева за дознаку у обавези да приложи уз захтев.

Овлашћено лице огранка Предузећа у чијој је надлежности вршење стручно-саветодавних послова у шумама сопственика у обавези је да идентификацију подносиоца захтева утврди увидом у лична документа, а својство власништва увидом у документацију којом се утврђује власништво на непокретностима, чију копију архивира уз захтев.

Овлашћено лице огранка Предузећа у чијој је надлежности вршење стручно-саветодавних у шумама сопственика, овлашћено је, и у обавези је, да утврди врсту сече у смислу ст. 3. и 4. овог члана, као и документацију која је потребна да се, на начин утврђен овим правилником, извршила дознака.

У супротном, стручном лицу које врши дознаку, забрањено је вршење дознаке по поднетом захтеву.

#### Члан 19.

Захтев за дознаку подноси се до 1. маја текуће пословне године за дознаку у текућој години и важи само за дознаку која ће се извршити до краја текуће пословне године.

По захтеву за дознаку сопственика шуме поднетом након 1. маја текуће пословне године, извршиће се у складу са Годишњим планом газдовања шумама сопственика, односно Привременим програмом газдовања шумама и након што подносилац захтева плати трошкове ванредног изласка стручног лица на терен ради вршења дознаке.

Подносилац захтева за дознаку у обавези је да трошкове из става 3. овог члана плати на текући рачун огранка Предузећа.

#### Члан 20.

Код вршења дознаке обавезно је присуство сопственика шуме или лица кога он овласти, који је дужан да покаже спољне границе непокретности, односно шуме и шумског земљишта на којем ће се вршити дознака, као и да се стручно лице, које врши дознаку, упозна на јасан и недвосмислен начин са спољним границама предметне непокретности.

Сопственик шуме је одговоран за тачност и прецизност показаних спољних граница непокретности односно шуме и шумског земљишта у којој се врши дознака, а Јавно предузеће „Србијашуме“ не сноси одговорност за штету коју причини трећем лицу вршењем дознаке у шуми која није у својини лица по чијем захтеву се врши дознака.

Ако стручно лице које врши дознаку посумња (из било којих разлога) да сопственик шуме, приликом идентификације непокретности, односно шуме и шумског земљишта и спољних граница, није идентификовао шуму у његовом власништву, стручно лице које врши дознаку у обавези је да не започне дознаку.

Када се врши дознака у шуми сопственика која се граничи са шумом у државној својини, обавезно је присуство реверног инжењера или чувара шума задуженог за државне шуме, који је у обавези да својеручним читким потписом (пуно име и презиме) на дозначном листу потврди разграничење (границе) између шуме у државној својини и шуме сопственика.

#### Члан 21.

После извршене дознаке, сопственику шуме даје се примерак попуњене уплатнице да плати накнаду за коришћење шума.

По достављању доказа о извршеном плаћању накнаде за коришћење шума, сопственику шуме издаје се први примерак дозначног листа у којем су евидентирана стабла обележена за сечу.

На дозначном листу евидентира се дознака са само једне катастарске парцеле, а уносе се сви подаци утврђени подзаконским актом.

На дозначном листу уписати и број и датум када је поднет захтев за дознаку стабала за сечу.

## Члан 22.

Извршена дознака важи за текућу пословну годину у којој је вршена дознака и за наредну календарску годину.

После евидентирања стабала за сечу на дозначном листу изводи се рекапитулација дрвне запремине по врстама дрвећа.

Стабла обележена за сечу евидентирају се на дозначном листу у дозначној књизи, на обрасцу који је саставни део подзаконског акта (ШС-5).

Лице које је извршило обележавање и евидентирање стабала за сечу својим потписом и отискивањем дозначног жига закључује дозначни лист и први примерак дозначног листа издаје сопственику шуме а други примерак остаје у књизи.

Сви подаци у дозначној књизи уписују се хемијском оловком и не сме се вршити брисање, а погрешно уписани подаци се прецртавају и изнад њих се уноси исправка.

Дозначна књига за евидентирање стабала обележених за сечу у шумама сопственика садржи 50 листова у дупликату и чува се 10 година.

На крају дозначна књига треба да садржи рекапитулацију по врстама дрвећа, катастарским општинама и уплаћеној накнади за коришћење шума.

Огранак Предузећа води евиденцију оверених дозначних књига која садржи: редни број књиге, серијске бројеве листова, датум издавања дозначне књиге, потпис лица које је књигу задужило, потпис лица које је књигу вратило, датум и потпис лица коме је књига враћена.

## Члан 23.

Дозначни жиг за обележавање стабала за сечу у шумама сопственика има облик правоугаоника величине 30 x 24 mm чија је ивица извијугана.

У правоугаоник дозначног жига уписују се велика слова: „ПШС” и редни број жига.

Отисак жига је зелене боје и мора бити потпуно јасне и видљиве садржине.

#### Члан 24.

Сопственик шуме је дужан да, после извршене сече, на месту сече уведе шумски ред.

### **V Надокнада за коришћење шума**

#### Члан 25.

Утврђивање висине накнаде за коришћење шума врши се приликом дознаке.

Основица за обрачун накнаде коју плаћа сопственик шуме, чини тржишна вредност израђених дрвних сортимената на месту сече.

На основицу се примењује стопа од 5%.

Сопственик шуме у обавези је да накнаду обрачунату на начин утврђен одредбама става 2. овог члана плати у корист Буџета Републике Србије.

#### Члан 26.

Стручно лице које врши дознаку, врши квалитативну процену дозначене дрвне запремине по сортиментима.

Од бруто дозначене дрвне запремина одбија се до 10% запремине на име шумског остатка и тако добијена дрвна запремина представља нето дозначену дрвну запремину.

За нето дозначену дрвну запремину врши се квалитативна процена (разврставање на дрвне сортименте: огревно дрво, техничко и друго) и приступа обрачуну накнаде за коришћење шума.

На бази извршене процене и ценовника дрвних сортимената Предузећа, утврђује се вредност накнаде за коришћење шума.

Висина накнаде за коришћење шума (која износи 5% од нето дозначене дрвне запремине) уноси се у доњи део обрасца на лицу дозначног листа.

Изузетно, ако нема довољно простора, обрачун накнаде за коришћење шума може се унети и на полеђину дозначног листа.

У дозначни лист се обавезно уносе сви захтевани подаци, који потписују сопственик шуме и стручно лице из става 1. овог члана које је сачинило обрачун дрвне запремине и утврдило висину накнаде за коришћење шума, уз стављање отиска шумског жига којим је дознака извршена.

Не плаћа се накнада за коришћење шума са површина на којима се врши санација штета у складу са санационим планом.

### **VI Жигосање посеченог дрвета**

#### Члан 27.

Ради заштите од противправног коришћења, посечено дрво из шума сопственика не сме се стављати у промет (куповати, продавати, поклањати,

складиштити и превозити средствима намењеним за транспорт) док се не жигосе шумским жигом и изда пропратница.

Прометом се не сматра привлачење, изношење или извожење дрвета од места сече до камионског пута.

#### Члан 28.

Стручно лице из члана 16. овог правилника у обавези је да жигосање посеченог дрвета, које је претходно дозначено, изврши одмах после сече, а најкасније у року од 15 дана од дана подношења захтева за жигосање.

Да би се извршило жигосање дрвета које потиче из шуме, непходно је поднети захтев за жигосање, у писаној форми на обрасцу ШС-6, а може и усменим путем, при чему се шумом сматра простор обрастао шумским дрвећем, минималне површине 5 ари, са минималном покривеношћу земљишта крунама дрвећа од 30%; младе природне и вештачке састојине; људским деловањем или из природних разлога привремено необрасле површине на којима ће се природно или вештачки поново успоставити шума; шумски расадници у комплексу шума и семенске плантаже; заштитни појасеви дрвећа површине веће од 5 ари; парцела обрасла шумским дрвећем у површини мањој од 5 ари, која заједно са другим парцелама гради јединствен шумски комплекс и све остале површине обрасле шумским дрвећем, које у смислу овог правилника нису шума.

За дрво које не потиче из шуме (дрвореди; паркови у насељеним местима; дрвеће испод далековода и коридору изграђеног далековода; групе шумског дрвећа које чине целину на површини до 5 ари, а које се не сматрају шумама; дрво из ливада, пашњака, са међа и другог земљишта које се не сматра шумом у смислу закона), такође је неопходно подношење захтева за жигосање у писаној форми.

У случају из ст. 2. и 3. овог члана, стручно лице је у обавези да изађе на место сече или израде дрвних сортимената, пре него што ће извршити жигосање и сачинити пропратницу.

#### Члан 29.

Жигосање посеченог дрвета и издавање пропратнице за шумско дрвеће које се у смислу закона и овог правилника не сматра шумом, врши Предузеће уз надокнаду трошкова које сноси подносилац захтева.

За жигосање посеченог дрвета ван шуме не наплаћује се накнада за коришћење шума.

#### Члан 30.

Жигосање посеченог дрвета врши се утискивањем шумског жига, и то:

1) код облог и тесаног дрвета изнад 25 cm средњег пречника, на оба попречна пресека сваког комада;

2) код облог и тесаног дрвета испод 25 cm средњег пречника, на једном попречном пресеку сваког комада;

3) просторног дрвета, на једном попречном пресеку и то најмање 75% комада у сложају.

Гране и делови грана, као и остали дрвни производи који се због димензија не могу жигосати шумским жигом (сечка, иверје и слично), ако се стављају у промет не морају бити жигосани.

Жигосање шумским жигом се врши на месту сече или израде дрвних сортимената.

На захтев физичког лица може се извршити и жигосање дрвета од воћних стабала, ако је жигосање неопходно ради стављања ових сортимената у промет.

Жигосање посеченог дрвета у шумама сопственика – физичких лица и издавање пропратнице, врши се по захтеву сопственика – физичког лица у року од 15 дана од дана подношења захтева, уколико су испуњени услови прописани законом којим се уређују шуме и извршена уплата накнаде за коришћење шума.

#### Члан 31.

Шумски жиг за жигосање посеченог дрвета из шума сопственика и посеченог дрвета шумског дрвећа које потиче ван шуме, има облик правоугаоника величине 30 x 24 mm чија је ивица равна.

У правоугаоник шумског жига уписују се велика слова: „ПШС” и редни број жига.

Отисак жига је зелене боје и мора бити потпун и јасно видљиве садржине.

### **VII Издавање пропратнице**

#### Члан 32.

За дрво посечено у шуми или дрво које је посечено ван шуме, а које је жигосано шумским жигом, издаје се пропратница сопственику шуме.

Образац пропратнице прописан је подзаконским актом.

Пропратница за просторно дрво означава се словом А и серијским бројем, док се пропратница за обло дрво означава словом Б и серијским бројем.

Пропратница се попуњава у два примерка и повезује у књигу која има 50 листова.

Први примерак пропратнице се издаје сопственику шуме или власнику дрвета ван шуме, а други примерак остаје у књизи.

Предузеће води евиденцију књига пропратница која садржи: редни број књиге; бројеви листова; датум издавања књиге; потпис лица које је књигу примило; датум када је књига враћена и потпис лица коме је књига враћена.

Књига пропратница чува се најмање две године.

#### Члан 33.

На пропратници је обавезно унети број дозначног листа на коме је евидентирана дознака стабала која се стављају у промет.

На полеђини примерка дозначног листа који се налази у евиденцији огранка Предузећа, потребно је, приликом издавања пропратнице, унети – раздужити дрвну запремину која се ставља у промет.

На обрасцу пропратнице, у рубрику Предузеће, уписати надлежно шумско газдинство, односно шумску управу.

У обрасцу пропратнице обавезно је попуњавање свих тражених података.

У случају када сопственик шуме посече недозначена стабла, у шуми где је већ извршена дознака, сопственику шуме неће се вршити жигосање нити издавање пропратница за бесправно посечена стабла.

У случају бесправне сече коју није извршио сопственик шуме, сопственику шуме се може дати на чување посечено дрво, до окончања судског поступка.

#### Члан 34.

Ако се ради о количини дрвета која се може утоварити у једно моторно возило, стручно лице може издати пропратницу приликом жигосања.

Ако се превози количина која не може стати у једно возило, пропратница се издаје накнадно, за сваки превоз посебно.

На пропратници мора бити, поред осталог, назначено место, датум и време издавања.

### **VIII Одобравање чисте сече**

#### Члан 35.

Чиста сеча је дозвољена само у случају када она представља редован вид обнављања шума (багрем или меки лишћари).

Чиста сеча је дозвољена ради промене врсте дрвећа или узгојних облика шуме и у другим случајевима прописаним Законом о шумама.

Привременим програмом газдовања шумама или Годишњим планом газдовања шумама сопственика, на основу Програма газдовања шумама се предвиђају мелиорације и чисте сече по катастарским општинама, односно општинама.

#### Члан 36.

Чисту сечу (у смислу мелиорације – реконструкције) у шуми сопственика могу одобрити Јавно предузеће „Србијашуме“ и републички шумарски инспектор.

Прибављање одобрења за чисту сечу покреће сопственик шуме, подношењем захтева надлежном огранку Предузећа, под условом да је чиста сеча предвиђена Годишњим планом газдовања шумама сопственика, односно Привременим програмом газдовања шумама.

По основу захтева сопственика шуме, директор огранка Предузећа образује комисију, која је у обавези да изврши увид у стање шуме, а у саставу запослени у Дирекцији огранка Предузећа који обавља стручно-саветодавне послове у шумама сопственика, реверни инжењер или техничар за шуме сопственика у шумској управи и чувар шума за државне шуме.

Комисија се образује само за случај чисте сече у смислу мелиорације – реконструкције.

Ако су по мишљењу комисије испуњени услови, дозвољава се чиста сеча шуме на одређеној површини.

Ако услови за чисту сечу шуме не постоје, комисија може предложити да се чиста сеча не дозволи или се дозволи на мањој површини (делу катастарске парцеле).

Ако сопственик шуме изврши радове пошумљавања, сопственику шуме се може одобрити да настави са чистом сечом у наредној години.

На предлог комисије, директор огранка Предузећа доноси решење којим се сопственику шуме одобрава чиста сеча.

Огранак Предузећа може одредити надокнаду за рад комисије коју плаћа подносилац захтева.

Приговор на решење из става 8. овог члана доставља се директору Јавног предузећа „Србијашуме“, у року од 15 дана од дана пријема решења, који по приговору сопственика шуме доноси коначну одлуку.

У случају да је сопственик шуме незадовољан коначном одлуком у Предузећу, сопственик шуме може поднети жалбу министарству надлежном за послове шумарства.

Захтев и решење о одобреној чистој сечи односно крчењу шуме евидентирају се и чувају 10 година.

Шумарски инспектор решењем односно другим одговарајућим актом може сопственику шуме одобрити, односно наложити чисту сечу, а у сврху спровођења одређених мера (пошумљавање прогала, сеча деградиране шуме и подизање шуме на месту деградиране, вршење садње ради попуне неуспеле природне обнове, неуспелог пошумљавања и слично).

Чиста сеча може да се врши и у другим случајевима ако то захтева општи интерес утврђен на основу закона.

## **IX Стручно-саветодавни послови у шумама сопственика**

### **Члан 37.**

Шумско узгојни радови у шумама сопственика врше се у складу са утврђеним планом газдовања шумама сопственика.

Стручно лице у обавези је да, при сваком обиласку шуме а нарочито код вршења дознаке, изврши увид у постојеће стање шуме и утврди мере и радове на гајењу и заштити шума које треба предузети (пошумљавање, мелиорација, нега, заштита од биљних болести и штетних инсеката и заштиту шума од пожара, и друго), као и да са сопствеником шуме утврди када ће се, на који начин и у којем року извршити радови на гајењу шуме.

Ако није могуће обезбедити извршење годишњег плана радова на гајењу шума, односно сопственик шуме не спроводи мере на гајењу шума, стручно лице из члана 16. овог правилника ће обавестити надлежног републичког шумарског инспектора.

### **Члан 38.**

Радове на гајењу и заштити шума врши власник шуме, уз стручну и саветодавну помоћ из надлежног шумског газдинства, односно шумске управе.

### **Члан 39.**

Стручна помоћ обухвата сваку стручну и саветодавну активност стручног лица у пословима газдовања шумама сопственика.

Стручна помоћ, након извршеног увида у стање у шуме сопственика (увиђај), састоји се нарочито у предлагању сопственику шуме, и то:

- оснивања нових састојина (припрема земљишта за пошумљавање, избор врсте дрвећа и садног материјала за пошумљавање, начин попуњавања ако пошумљавање није успело у довољном обиму и друго);
- врсте и начина неге у младим састојинама (окопавање и прашење, сеча избојака и изданака, чишћење и друго);
- начина и врсте неге средњедобних и дозревајућих састојина (санитарне сече, све врсте прореда и слично);
- начина обнављања састојина (оплодне сече, чисте сече, групимично-поступни начин обнављања, пребирне сече и друго);
- мера за заштиту шуме (мере борбе против ентомолошких и фитопатолошких штеточина, противпожарне активности и свих осталих чинилаца који угрожавају шуму).

Стручна помоћ, након извршеног увида у стање шуме сопственика (увиђај), може се састојати и у процени квалитативне и квантитативне количине дубеће дрвне запремине на једном простору (парцели), као и било која радња или савет која ће помоћи сопственику шуме у унапређењу свог знања о свом шумском поседу и о мерама које побољшавају стање шума сопственика.

Пружање стручне помоћи обухвата и саветовање сопственика шуме које је усмерено на подизање свести сопственика шуме о значају шума за простор и друштво у целини (заштитне, хидролошке и друге функције шума) и с тим у вези значај планског газдовања шумама, као и саветовање у економском смислу у циљу што бољег остваривања прихода на тржишту дрвета.

Стручно лице које пружа стручну помоћ, у смислу увида стања шума и шумског земљишта на терену са предлогом мера сопственику, у обавези је да о томе сачини писану службену белешку, у року од седам дана од дана извршеног увиђаја.

## **X Контрола спровођења планираних радова**

### **Члан 40.**

Праћење извођења радова у газдовању шумама сопственика врши стручно лице надлежног шумског газдинства, односно шумске управе шумског газдинства Предузећа.

### **Члан 41.**

Ако стручно лице огранка Предузећа утврди да је извршена сеча стабала без дозволе (бесправна сеча) у шуми сопственика, обавеза стручног лица огранка Предузећа је да сачини записник о противправној радњи и исти достави надлежном органу министарства унутрашњих послова.

Стручно лице обележава пањеве бесправно посечених стабала жигом за шумску кривицу и врши премер, обрачун и евиденцију бесправно посечених стабала.

### **Члан 42.**

Контрола спровођења планираних радова у шумама сопственика врши се стално, а најмање једанпут месечно.

## **XI Контрола рада запослених на пословима у шумама сопственика и поступање по примедбама сопственика шуме**

### **Члан 43.**

Контролу рада у вршењу послова газдовања шумама сопственика и спровођењу закона, планских докумената, општих аката и овог правилника, врши шеф шумске управе односно директор шумског газдинства.

У случајевима када шеф шумске управе уочи неправилности у раду запосленог на пословима у шумама сопственика, у обавези је да, одмах, о томе обавести писмено директора шумског газдинства.

Директор шумског газдинства у обавези је да на одговарајући начин предузме мере у утврђивању чињеница од значаја за оцену рада односно утврђивања одговорности за могуће пропусте у раду.

Директор Предузећа у обавези је да једанпут годишње организује обуку запослених који обављају стручно-саветодаване послове у шумама сопственика, у складу са организационим могућностима Предузећа.

#### Члан 44.

У случају да сопственик шуме има сазнања (посредна или непосредна) за поступање запосленог на пословима у шумама сопственика које је у супротности са законом, овим правилником или планским документима којима се уређује газдовање шумама сопственика, као и примедбе на благовременост у поступању стручних лица, сопственик шуме може изнети (писмено или усмено) примедбе шефу шумске управе, односно директору шумског газдинства Предузећа.

Директор шумског газдинства је у обавези да поступи на начин предвиђен одредбама члана 43. став 3. овог правилника.

### **XII Евиденције у вези са газдовањем шумама сопственика**

#### Члан 45.

Сви радови се планирају и евидентирају по катастарским општинама и збирно на нивоу општине.

#### Члан 46.

Обавеза вођења евиденције се односи на евиденције пријава за пошумљавање, евиденцију заједничког учешћа на извођењу радова на гајењу шума, захтева за дознаку, издатих дозначних књига, захтева за жигосање посеченог дрвета, издатих књига пропратница, извршеним бесправним радњама, евиденцији дозначних жигова, жигова за жигосање и жигова за шумску кривицу.

По потреби може се водити и евиденција неких додатних активности у шумама сопственика.

Све евиденције воде се у писаној форми, а могу и у електронској форми на обрасцима који су саставни део овог правилника.

#### Члан 47.

Дневник рада за шуме сопственика се води за сваки радни дан, са обавезом уношења свих података о извршеним пословима или запажањима у шумама сопственика.

### **XIII Прелазне и завршне одредбе**

#### **Члан 48.**

У случају измене и допуне закона и подзаконских аката, до измене и допуне овог правилника, непосредно ће се примењивати одредбе закона и подзаконских аката.

На све што није регулисано овим правилником непосредно ће се примењивати закон о шумама и подзаконски акти који су на снази.

#### **Члан 49.**

Саставни део овог правилника су обрасци за рад у шумама сопственика, и то:

- Пријава за пошумљавање и мелиорацију (ШС-1);
- Уговор о заједничком учешћу уговарача на извођењу радова на гајењу и заштити шума (ШС-2);
- Захтев за дознаку стабала за сечу у шумама сопственика – правних лица (ШС-3);
- Захтев за дознаку стабала за сечу (ШС-4);
- Дозначна књига (ШС-5);
- Захтев за жигосање посеченог дрвета (ШС-6);
- Пропратница за просторно дрво (ШС-7);
- Пропратница за обло дрво (ШС-8);
- Записник о извршеној бесправној радњи (ШС-9);
- Решење за чисту сечу шуме сопственика (ШС-10);
- Програм за пошумљавање голети и мелиорацију деградираних шума и шикара (ШС-11);
- Изјава о преузимању садница за пошумљавање (ШС-12).

#### **Члан 50.**

Саставни део овог правилника су обрасци за рад који се установљавају и воде, и то:

- Евиденција пријава за пошумљавање (ЕШС-1);
- Евиденција уговора о заједничком учешћу уговарача на извођењу радова на гајењу шума (ЕШС-2);
- Евиденција захтева за дознаку стабала за сечу у шумама сопственика-правних лица (ЕШС-3);
- Евиденција захтева за дознаку стабала за сечу (ЕШС-4);

- Евиденција издатих дозначних књига (ЕШС-5);
- Евиденција поднетих захтева за жигосање посеченог дрвета (ЕШС-6);
- Евиденција издатих књига пропратница (ЕШС-7);
- Евиденција записника о извршеним бесправним радњама (ЕШС-8);
- Евиденција дозначних жигова, жигова за жигосање и жигова за шумску кривицу у шумама сопственика (ЕШС-9);
- Евиденција стручних увиђаја (ЕШС-10).

Члан 51.

Директор Предузећа, посебним актом утврђује садржину и форму образаца из чл. 49. и 50. овог правилника.

Члан 52.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

Број 61/2017-4

У Београду, 12. априла 2017. године

Председник Надзорног одбора,

**Милош Срећковић**, с.р.